

Kultuuriministeerium
kul@min.ee

Meie: 16.09.2025 nr 54

Eesti Puuetega Inimeste Koja pöördumine Meediateenuste seaduse eelnõule

Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoda) on üle-eestiline puuetega inimeste ja krooniliste haigete huvikaitse organisatsioon, mille tegevusvaldkondadeks on puuetega inimeste kaasatuse ja heaolu edendamine, ligipääsetavus ja võrdsete võimaluste tagamine jm.

EPIKoda märkas, et meediateenuste seaduse eelnõu analüüsis on välja jäänud Eesti Vaegkuuljate Liidu ettepanekud ja soovid. Palume need ootused ja seisukohad analüüsi lisada.

Meediateenuste analüüsis oli huvirühmade tagasisidena välja toodud, et „Vaegkuuljad peavad väga oluliseks ERR-i viipekeelsete uudiste olemasolu. Positiivsena toodi välja ERR-is Eurovisiooni lauluvõistlusele viipekeelse tõlke lisamine.“ Kuulmispuudega inimesed jagunevad kaheks: kuulmislangusega inimesed ja viipekeelsed kurdid. Vaegkuuljate all peetakse silmas kuulmislangusega inimesi (igapäevaselt uuenev statistika [Terviseameti kodulehel](#)), seega viipekeeletõlke üle rõõmustavad enamjaolt viipekeelsed kurdid. Palume täiendada analüüsi õigete nimetustega, et vältida segadust.

Rõhutame, et seaduses on puudu oluline eestikeelsed subtiitrid puudutav säte: kõigil filmidel, eeskätt Eesti mängufilmidel peavad olema eestikeelsed subtiitrid. Täna sõltub subtiitrite olemasolu liialt kanalite vabatahtlikust soovist, samuti on olnud juhtumeid, kus subtiitrid on jäetud lisamata või unustatud lisada ning keset filmi olukorda enam parandada ei saa. Vastutus ja kontroll peavad olema selgelt määratletud, ja seda nii tootjate, kanalite kui ka järelevalveasutuste vahel. Subtiitrite edastamisel on olemas nõ poolpositiivseid näiteid: ERRi sari *Õnne 13* on varustatud subtiitritega (kuigi sellest hoolimata lähevad kordussaadet mingil põhjusel eetrisse ainult automaatsubtiitritega, mida ei saa kindlasti mõistlikuks ja kaasavaks lahenduseks pidada).

Filmide puhul on olukord veelgi kehvem. Sageli on nii, et isegi kui eesti filmile on loodud eestikeelsed subtiitrid, siis neid televaatajale tihtilugu ei pakutagi. Televaataja näeb sellisel juhul filmi automaatsubtiitritega, mis tingituna kehvast helikvaliteedist on reeglina suurte vigadega.

Isegi, kui filme on subtiitritega varustanud nii Eesti Filmiinstituut, Kultuuriministeerium või mõni mittetulundusühingute eest veetud projekt, ei pruugi need alati vaatajani jõuda, sest subtiitrid ei liigu edasi koos filmiga. Samuti on TV3 puhul endiselt tehniline takistus, mis ei võimalda lisada valitavaid subtiitrid. Kui vastavaid arendusi ei tehta, jäävad kuulmislangusega inimesed süsteemselt ligipääsust ilma.

Juhime tähelepanu, et oluline ja kohustuslik osa teenuse kirjeldusest on ligipääsetavuse info andmine veebilehtedel ja telekavades. Näiteks süsteemselt info andmine subtiitrite, eesti viipekeelse tõlke ja kirjeldustõlke kohta. Vajalik on lihtsustada info leidmist otsingu kaudu, mis tähendab saadete tähistamist vastavasisulise ligipääsetavuse elemendi kirjeldusega (nt teleseriaal von Fock kirjeldustõlkega; valimisvõitlus eesti viipekeelse tõlkega jne).

EPIKoja ettepanekud on seega:

- **Kui filmile, telesaatele on loodud subtiitrid, siis tuleb subtiitrid ka näidata ehk on lubamatu näidata telesaateid või filme ilma subtiitriteta, sh kordussaadete puhul.**
- **Pakkuda automaatsubtiitrid kõikidele saadetele ja filmidele, kus see on tehniliselt võimalik.**
- **Kohustada Eesti filmide ja telesaadete loojaid tootma eestikeelseid subtiitrid filmidele ja telesaadetele etc.**
- **Anda asjakohast infot veebilehtedel ja otsingumootorites.**

Lugupidamisega
(allkirjastatud digitaalselt)
Maarja Krais-Leosk
tegevjuht

Külliki Bode
Eesti Vaegkuuljate Liit
esinaine

Mari Puuram
Eesti Puuetega Inimeste Koja nõunik
mari.puuram@epikoda.ee
tel +372 5401 0437